

Joan Fuster i «Els menorquins» d'Andreu Murillo (i 4)

Nel Martí
Escriptor

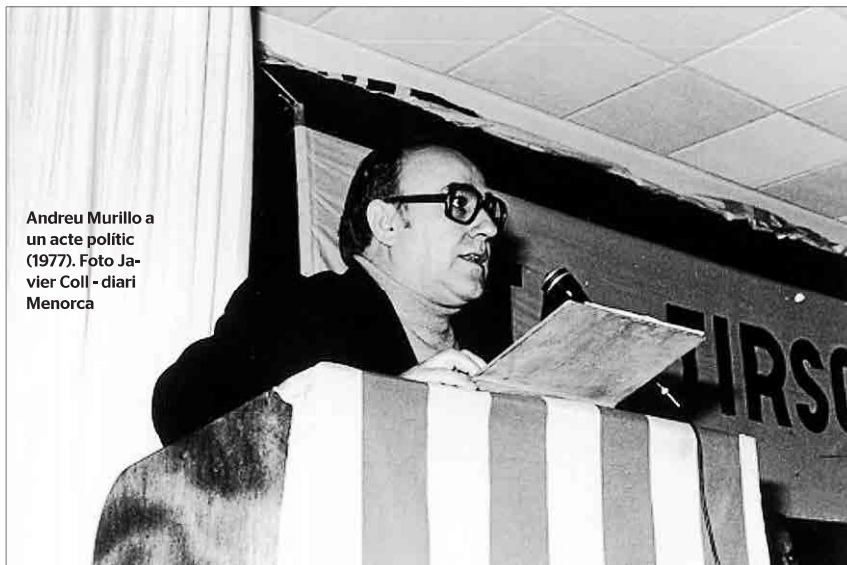
● LA DECLARACIÓ D'ALMÀSSERA (1977)

L'any 1977, el mateix any que a Menorca es constituïa el Partit Socialista de Menorca (PSM) a partir de la fusió del Moviment Socialista de Menorca (MSM) i el Moviment Federalista de Menorca (MFM), se signava a Almàssera (Horta) un compromís per continuar lluitant per l'autogovern de cada un dels territoris dels Països Catalans, en el marc de l'alliberament i la unitat nacional. Els signataris, de Catalunya, dels Països Catalans, de Mallorca i de Menorca, eren tot persones compromeses intel·lectualment i políticament amb moviments i partits nacionalistes i sobiranistes. Andreu Murillo, militant del Moviment Federalista de Menorca i fundador del Partit Socialista de Menorca, és el representant menorquí. En la Declaració d'Almàssera es reclamen «la mobilització unitària» i «nous instruments unitaris»; és a dir, eines i estratègies per sumar esforços i per ser forts davant el centralisme unitarista i excoent d'Espanya.

La Declaració d'Almàssera representa molt bé l'esperit del nacionalisme d'esquerra i d'alguns altres sectors a Menorca durant el segle XX, que lluitaren per a l'autogovern insular dins el marc nacional dels Països Catalans.

● L'ARTICLE 138 DE LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA I LA PREVENCIÓ CONTRA ELS PAÏSOS CATALANS (1978)

Joan Fuster i Andreu Murillo tornen a coincidir a València el dia 8 d'octubre de 1978 per a signar el manifest de rebuig a l'article 138 del projecte de Constitució espanyola, que una vegada aprovat pel Congrés de Diputats havia de seguir la tramitació en la cambra alta. Aquest article prohibia la federació d'entitats autònomes, i el manifest demanava la seva reconsideració en el Senat, i acabava dient «que sigui la voluntat col·lectiva de les comunitats autònomes la que pugui decidir lliurement el seu propi futur». El signaren, entre altres, Joan Mas (Unió de Pagesos Mallorca), Francesc Obrador (UGT IB), Manuel Càmaras (CCOO IB), Joan Fuster (escriptor, Sueca), Francesc de Borja Moll (filòleg, Mallorca), Salvador Espriu (poeta,

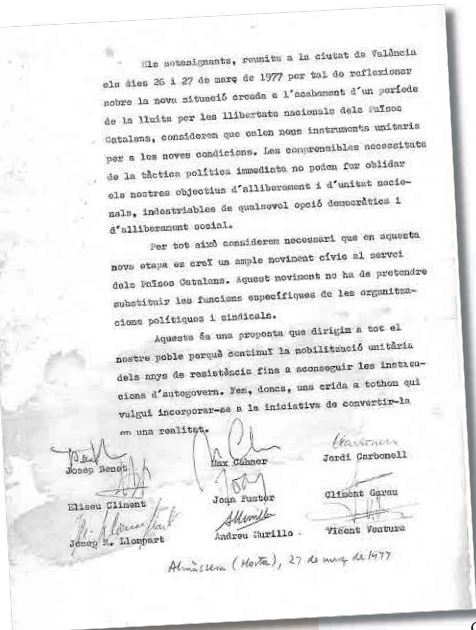

Andreu Murillo a un acte polític (1977). Foto Javier Coll - diari Menorca

RETROBAMENTS DE FUSTER I MURILLO EN L'ACTIVISME POLÍTIC

ta, Barcelona), Josep Maria Llompart (escriptor, Ciutat de Mallorca), Ramon Pelegero Raimon (cantant, Xàtiva), Jordi

Joan Fuster,
fotografiat per
Toni Vidal.

Declaració d'Almàssera, document cedit per Andreu Murillo a l'Arxiu del Consell Insular de Menorca

Carbonell (escriptor, Barcelona), Joan Oliver (poeta, Barcelona), Maria Villangómez (escriptor, Eivissa), Antoni Maria Badia i Margarit (rector de la Universitat de Barcelona), Aina Moll Marqués (filòloga, Mallor-

ca), Andreu Murillo (historiador, Menorca), etc.

«Els sotsignants, homes i dones del País Valencià, del Principat de Catalunya i de les Illes Balears, que durant molts anys hem lluitat per la defensa de la democràcia a l'Estat espanyol i dels drets nacionals dels Països Cata-

“
Seixanta anys després de 'Nosaltres, els valencians' i més de cinquanta anys d'«Els menorquins» els reptes i les aspiracions apuntades per Fuster i Murillo segueixen sent objecte de debat

lans, hem cregut convenient manifestar el nostre rebuig al primer paràgraf de l'article 138 de la Constitució, aprovat en el Congrés de Diputats de Madrid, que prohibeix la federació d'entitats autònomes i, per tant, condiciona negativament la lliure expressió de la voluntat popular. Aquesta prohibició a la possibilitat d'exercir un dret democràtic —exercici que en cap cas en pressuposa el resultat— considerem que és una imposició específicament dirigida contra els nostres països units per vincles històrics, lingüístics i culturals: d'altra banda, pensem que aquesta restricció està en contradicció amb el tractament que la Constitució fa del problema de les autonomies de l'Estat espanyol.

Lamentem que davant un problema tan important, i que va més enllà de l'actual conjuntura històrica, no s'haja tingut en compte ni la tradició ni l'esperança de milers de ciutadans dels PPCC que, durant molts anys, han treballat per consolidar la pròpia comunitat a partir de les seues característiques: treball amb el qual seguirem compromesos, perquè forma part de la nostra manera de realitzar-nos com a ciutadans i demòcrates, dins el sistema de transformacions solidàries i modernitzadores que desitgem a tots els pobles que formen l'Estat espanyol.

Demanem que aquesta restricció dels drets democràtics sigui reconsiderada en el Senat, última instància en què s'haurà de discutir el text constitucional. I ho fem, precisament, en nom de la sobirania popular que informa la Constitució. I amb la finalitat que siguin les comunitats autònomes les que, amb voluntat col·lectiva, puguin decidir lliurement el seu propi futur».

Seixanta anys després de «Nosaltres, els valencians» i més de cinquanta anys d'«Els menorquins» els reptes i les aspiracions apuntades per Fuster i Murillo, de recuperació de la personalitat pròpia en el marc de la catalanitat compartida i d'un autogovern no província per a cada un dels seus territoris, segueixen sent objecte de debat, de reflexió, de confrontació i de lluita política.